

CEİD 17 alanda cinsiyet eşitsizliği raporunu yayınladı - Ceren İskit

m.bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/269873-ceid-17-alanda-cinsiyet-esitsizligi-raporunu-yayinladi

Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği'nin (CEİD) toplumsal cinsiyet eşitliğine katkı sunmak amacıyla Türkiye'de, farklı alanlarda var olan eşitsizlikleri saptamaya yönelik çalışmaları kapsamında hazırladığı izleme raporun ikincisi Ankara'da Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde düzenlenen basın toplantısında açıklandı.

[TIKLAYIN- Raporların detaylarına ulaşın](#)

"LGBTİ+'lara ve sivil topluma baskı arttı"

Basın toplantısında, CEİD Başkanı Prof. Dr. Gülay Toksöz rapora yönelik genel değerlendirmelerde bulundu. Raporda sivil toplum kuruluşlarının izleme faaliyetlerine yer verildiğini belirten Toksöz, LGBTİ+lara yönelik verilere ulaşamadığını söyledi. Toksöz son zamanlarda LGBTİ+lara ve ilgili sivil toplum kuruluşlarına da baskıların arttığını vurguladı.

Toksöz'ün ardından CEİD Proje Direktörü Ülker Şener rapor kapsamında çalışılan 30 büyükşehir belediyesini toplumsal cinsiyet eşitliği çerçevesinde değerlendirdi. Dr. Reyhan Karababa Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nı "kadının güçlenmesi programı" kapsamında açıklamalarda bulundu.

Doç. Dr. Emel Memiş ise CEİD Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi'ni açıkladı. İlk kez bu yıl oluşturulan toplumsal cinsiyet eşitliği endeksinde kadınların haklara erişimi, katılımı ve yoksunlukları değerlendirildi. Dr. Hilal Arslan da raporun gösterge temelli izleme bölümünde bulunan 17 tematik alanın gösterge verilerine sunumunda yer verdi.

17 tematik alanda çalışıldı

Prof. Dr. Gülay Toksöz, Ülker Şener, Sunay Demircan, Dr. Reyhan Karababa, Doç. Dr. Emel Memiş, Dr. Hilal Arslan, Doç. Dr. İlknur Yüksel Kaptanoğlu, Aslıhan Kabadayı, Oğuzhan Akyıldırım ve Bengin İnanç tarafından hazırlanan rapor, "Yapısal İzleme" ve "Gösterge Temelli İzleme" olarak iki bölümden oluşuyor. Raporun gösterge temelli izleme bölümünde, ilk kez bu yıl toplumsal cinsiyet eşitliği endeksi oluşturuldu. 17 tematik alanda ise gösterge verilere yer veriliyor.

CEİD'in 2021-2022 İzleme Raporu'na göre, Türkiye'de kadınlar şiddetsiz yaşam hakkından yeterince yararlanamıyor. Çocuk yaşta, zorla ve erken evlilikler ülke çapında hala yaygın. Kadınların çoğu geceleri kendini güvende hissetmiyor. Kadınlar erkeklere

göre daha az çalışma hayatında yer alıyor.

Okul öncesi kamusal bakım hizmetlerinin yetersizliği, ücretsiz veya düşük ücretli kreş sayısının azlığı kadınların çalışmasını engelliyor. Yaşlı ve engelli kadınlar, belediyelerden yeterli hizmet alamıyor.

Belediyelerin stratejik planları toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı olarak hazırlanmıyor. Kadınlar ekonomik kaynaklara erişemiyor, iyi ve yeterli yaşam imkanlarından yoksun bırakılıyor. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı toplumsal cinsiyet eşitliğini dikkate almayan, sadece aile merkezli politikalar yürütüyor.

İstanbul Sözleşmesi ve COVID-19'un etkileri

Rapora göre, 2020-2021 yılları arasındaki en önemli gelişme Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı oldu. Karar, toplumsal cinsiyet temelli şiddet açısından sorunları ve riskleri de beraberine getirdi.

Raporda, COVID-19'un yaratmış olduğu sorunlar da öne çıkan başlıklar arasında yer alıyor. Salgın gerekçe gösterilerek uzaklaştırma kararlarında sürelerin kısaltılması, bu süre zarfında Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) tarafından yayımlanan ilke kararı ile 6284 Sayılı Kanun uyarınca alınacak tedbir kararlarının bir kısmının askıya alınması, şiddete uğrayan kadınların kolluk kuvvetlerine başvurularında karşılaştıkları olumsuz uygulamalar örnek olarak gösteriliyor.

Raporda ayrıca, salgın döneminde sağlık hizmetlerinde yaşanan aksaklıkların özellikle verilmesi gereken cinsel sağlık, üreme sağlığı, anne ve çocuk sağlığı hizmetlerini de sekteye uğrattığı vurgulanıyor.

Kadınların istihdamı olumsuz etkilendi

Raporda işgücü piyasasındaki eşitsizliklerin derinleştiği, kadın istihdamının olumsuz etkilendiği, kadınlar arasında işsizlik oranlarının çok hızlı yükselmesiyle kadın yoksulluğunun arttığı da belirtiliyor.

Rapora göre, 2016 yılında kadınların istihdam oranı %30,6 iken bu oran 2021 yılında yüzde 28,0'a düştü. İşgücüne dâhil olmayan kadınların oranı 2016'da yüzde 67,5 iken 2021 yılında bu oran yüzde 69,7'ye yükseldi. Ayrıca, 2016 yılında kadınlar için işsizlik oranı yüzde 13,7 iken bu oran 2021 yılında yüzde 14,7'e çıktı.

“Bakış açısı değişikliğine ihtiyacımız var”

bianet'e açıklamada bulunan CEİD Başkanı Prof. Dr. Gülay Toksöz, Türkiye'de kadınların her alanda güçlenmesi için güçlenme ve eşitliğin bir arada bulunduğu bakış açısına sahip bir yönetimin ülkeye gelmesi gerektiğini vurguladı.

Toksöz, “Eğer eşitlik kadınla erkeğin fitratında yoktur gibi bir bakış açısına sahipseniz kadının güçlenmesi mümkün olmaz. Orada sadece ailenin güçlenmesi adına verilen kısmi bir rol söz konusudur. Biz ise kadınların gerçekten eşit ve bağımsız bireyler ve yurttaşlar olarak güçlenmesini istiyoruz. Bunun için de temel hakların hepsinden erkeklerle beraber eşit şekilde yararlanmasını istiyoruz. Bunun için gerçekten bir bakış açısı değişikliğine ihtiyacımız var” dedi.

“İstenen erkeklere boyun eğen bir kadın profili”

İstanbul Sözleşmesi’nin feshedilmesinin ardından kadınlara yönelik şiddete dair CEİD’in öngörüsünü değerlendiren Toksöz, özellikle kolluk kuvvetleri tarafından 6284 sayılı kanunun geçersiz sayıldığını belirtti.

CEİD Başkanı, “Bu sözleşmenin iptalini isteyen bir takım gerici çevreler 6284 sayılı kanun geçersizdir deme noktasına geliyorlar ve kadınları tümüyle şiddete karşı korumasız bırakmak istiyorlar. Devleti bu konudaki sorumluluk ve yükümlülüklerinden uzaklaştırmak istiyorlar. Aslında istenen şey erkeklere tümüyle tabii olan, hiçbir şekilde itiraz etmeyen ve boyun eğen bir kadın profili ve biz bunu hiçbir şekilde kabul etmiyoruz” dedi.

“LGBTİ+lara yönelik verilerin paylaşılmaması insan haklar ihlali”

Toksöz LGBTİ+lara yönelik verilere erişimin kısıtlılığın daire ise verilerin cinsel yönelim ve cinsiyet kimlikleri temelinde ayrımcılığın hangi boyutta olduğunu görmek için önemli olduğuna dikkat çekti.

Toksöz, son olarak şöyle dedi:

“Veri bize çalışma hayatında olsun sağlık hizmetlerine erişimde olsun veyahut eğitim alanında olsun hayatın birçok alanında bireylerin sırf cinsiyet kimliği ya da cinsel yönelimi nedeniyle maruz kaldığı ayrımcılığı ortaya koyuyor.

“Veriler paylaşılmadığı vakit ya da bu konuda veri toplanmadığı vakit bu ayrımcılık ortadan kalkmıyor. Sadece ayrımcılığa göz yummuş ve temel insan hakların ihlal edilmiş olmasını kabul ediyorsunuz. Bu da kabul edebileceğimiz bir şey değil.”

CEİD hakkında

Türkiye’de cinsiyet eşitliği ile ilgili olarak gerçekleştirilen her türlü faaliyetin etkin sistematik ve sürekli izlenmesi adına kadın örgütleri için, bilgi, teknik donanım ve iletişim olanakları yaratmak üzere çalışır.

Türkiye’de etkin bir izleme mekanizması oluşturma yolunda ilerlerler. CEİD üyeleri, cinsiyet eşitliği ile ilişkili çeşitli alanlarda, ülkenin farklı bölgelerinde ve çok çeşitli kurumlarında ve sivil toplum örgütlerinde faaliyet gösteren, konusunda bilgili, duyarlı ve donanımlı aktivistlerden oluşur.

CEİD üyeleri alandaki deneyimlerini, eşitlik konusunda atılan adımların geldiği nokta olan izleme ihtiyacına yönelik çalışmalar yapmak için seferber etmek konusunda hemfikirdir ve kararlıdır. Söz konusu kararlılık, ulusal ve uluslararası düzeyde fark edilmekte ve desteklenmektedir.

CEİD, cinsiyet eşitliğine yönelik kamu politikalarının geliştirilmesini sağlamak, var olan politikaların etkinliğini ve yaygınlığını arttırmak amacıyla yönelik bir çalışmalar yürütüyor.

CEİD tematik alanları

1) Eğitim, 2) Sağlık, 3) İstihdam, 4) Siyasal Kararlara Katılım 5) Kadınlara Yönelik Şiddet, 6) Kentsel Haklar ve Hizmetler, 7) İnsan/Kadın Ticareti, 8) Spor, 9) Medya, 10) Din Hizmetlerine Erişim, 11) Adalete Erişim, 12) Kadın Mülteciler, 13) Yoksulluk, Sosyal Koruma ve Sosyal Yardımlar, 14) Erkekler, Erkeklikler ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, 15) Yaşlılık, 16) Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik Alanları ile 17) Çocuk, Erken Yaşta ve Zorla Evlilikler.

(Cİ/EMK)

Ceren İskit

2014'te dış haber muhabiri olarak Londra'da mesleğe başladı. Şimdiye kadar sendika.org, Euronews, BirGün, Cumhuriyet ve Gazete Solfasol'de haberleri yayınlandı. Gazetecilikte Kadın Koalisyonu'nda Araştırma Koordinatörü olarak kadın gazetecilerin hak savunuculuğunu üstlendi. Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi'nde lisans, Greenwich Üniversitesi Sinematografi ve Post Prodüksiyon bölümünde yüksek lisans eğitimlerini tamamladı.